

Töövõtulepingu PR-6-4.1-4 aruanne

Tõuparandustöö, täitja Aare Jõumees

Töö teostatud Aare Jõumehe mesilas, Pärnumaal, Tahkuranna vallas 2010.a.

Mesilasema on mesilasperes väga tähtis tegelane. Temast sõltub, kuidas mesilaspere käitub, talvitub, milline on pere toodanguvõime ja sülemlemiskainus. Tõuparandusega püüan kaasa aidata, et mesindus oleks mesinikule võimalikult „mugav“ ja samas mesilasperele kõige ohutum.

Minu mesiniku staaž alguse 1988. Aastal. Kasvatanud olen Kraini tõugu mesilasi ja olen selle mesilastõuga küll rahul.

Kolm aastat olen saanud EML vahendusel mesilasemasid Norra erinevate emadekasvatusega tegelevate mesinike käest. Samuti olen viimasel kahel aastal toonud emasid Austriast Singeri mesilast. Huvitaval kombel on Norra kraini tõugu emad hästi tumedad ja Austria emad kerge kollase vöödiga selja loogetel. Töomesilased aga on mõlemil hallikad.

Hinnanud olen mesilasemade võrdluskatsetes järgmisi tunnuseid:

1. Talverahu kestus
2. Talvevarude kasutus
3. Mesilaste suremus talvel (langetise hulk)
4. Jõudlusvõime
  - Meetoodang
  - Vahatoodang
  - Taruvaigu kasutus
  - Õietolmu korje
  - Kärjel püsivus
  - Rahulikkus pere läbivaatamisel
  - Ema munemisevõime
  - Sülemlemiskainus
  - Meekaanetus
  - Hügieeniline käitumine.

2009.a sain mesindusprogrammi raames 5 kraini mesilasema, millest 1 ema ei võetud vastu ja veel 1 ema hukkus talvel 2009/2010. Käesoleval 2010. aastal võtsin kõigist peredest, kus olid Norra emad, paljundamiseks tõumaterjali. Järgnevalt annan ülevaate kolme pere käekäigust 2010.a.

MESILASPERE NR 109

Ema Norrast, koorunud 2009.

06/118 09/242

Ema andsin perele 2009.juuli viimastel päevadel, tehes noore pere. Vastu võeti ema kenasti. Augusti alguses hakkasin siirupit söötma. Talvitus ühes korpuses, 10-l raamil.

1. Talverahu kestus- 5 punkti
2. Talvevarude kasutamine-4 punkti. Talve jooksul kasutati sööta suhteliselt vähe. Pärast puhastuslendu andsin valgurikast pudersööta, et areng oleks kevadel kiirem.
3. Mesilaste suremus talvel- 3punkti.

Talv oli pikk ja pere sai tehtud hilja. Seega ei pruukinud olla piisavalt noori mesilasi. Kevad oli külm ja pere areng algul nigel. Mai algultuli soojalaine ja pere areng sai hea hoo sisse.

4. Jõudlusvõime
  - Meetoodang - 56 kg, 115% keskmisest
  - Vahatoodang- 4 punkti, ehitas üles 21kärge
  - Taruvaigu kasutus-kasutavad mõõdukalt
  - Õietolmu korje-ei korjanud
  - Kärjel püsivus- 5punkti. Pere ei pööra mesinikule tähelepanu ja ema jätkab munemist.
  - Rahulikkus pere läbivaatamisel-5 punkti
  - Ema munemisevõime- hea
  - Sülemlemiskainus-ehitas suve jooksul 2 kuppu, mille murdmise järel tung taandus.
  - Meekaanetus- 5 punkti
  - Hügieeniline käitumine- hea

Kasvatusraami perre panemise järel ema ära ei võtnud, vaid panin I-sse korpusesse.

MESILASPERE NR.130

Ema Norrast koorunud 2009.a

09/140   06/ 603

Ema andsin perele 2009. juuli viimastel päevadel, tehes noore pere. Vastu võeti ema kenasti. Augusti alguses hakkasin siirupit söötma. Talvitus ühes korpuses, 10-l raamil.

1. Talverahu kestus- 5 punkti
2. Talvevarude kasutamine-4 punkti. Talve jooksul kasutati väga vähe sööta. Pärast puhastuslendu andsin valgurikast pudersööta, et pere areng oleks kevadel kiirem.
3. Mesilaste suremus talvitumisel- 5 punkti. Langetist peaaegu polnud. Kevadine areng oli üldiselt kiire ja meetoodang keskmine
4. Jõudlusvõime:
  - Meetoodang - 52 kg, 101% keskmisest
  - Vahatoodang- 4 punkti, ehitas üles 26 kärke
  - Taruvaigu kasutus-kasutavad vähe
  - Õietolmu korje- 3,5 kg
  - Kärjel püsivus- 5punkti. Rahulikud. Pere ei pööra mesinikule tähelepanu ja ema jätkab munemist.
  - Rahulikkus pere läbivaatamisel- 4 punkti
  - Ema munemisevõime- hea. Muneb ühtlaselt.
  - Sülemlemiskainus-5 punkti. Ehitas 2 kupp, pärast mahamurdmist veel 3, siis tung kadus
  - Meekaanetus- 5 punkti
  - Hügieeniline käitumine- hea.

MESILASPERE NR.134

Ema Norrast, koorunud 2009.

06/118   09/251

Ema andsin perele 2009. juuli viimastel päevadel, tehes noore pere. Vastu võeti ema kenasti. Augusti alguses hakkasin siirupit söötma. Talvitus ühes korpuses, 10-l raamil.

1. Talverahu kestus- 5 punkti
2. Talvevarude kasutamine-4 punkti. Talve jooksul kasutati vähe sööta. Pärast puhastuslendu andsin valgurikast pudersööta, et pere areng oleks kevadel kiirem.

3. Mesilaste suremus talvitumisel- 4 punkti. Langetist oli hästi vähe. Meetoodang keskmine.

4. Jõudlusvõime:

- Meetoodang - 52 kg, 101% keskmisest
- Vahatoodang- 4 punkti, ehitas üles 26 kärke
- Taruvaigu kasutus-kasutavad mõõdukalt
- Õietolmu korje- 4,5 kg
- Kärjel püsivus- 5punkti. Pere ei pööra mesinikule tähelepanu ja ema jätkab munemist.
- Rahulikkus pere läbivaatamisel-5 punkti
- Ema munemisevõime- väga hea. Ema muneb järjest täis kõik kannud. Palju plaathauet.
- Sülemlemiskainus-5 punkti. Ei ehitanud ühtegi emakuppu.
- Meekaaretus- 5 punkti
- Hügieeniline käitumine- üldiselt hea, aga varroalestasid tundus olevat natuke üle keskmise.

Kõige sümpaatsem tundub mulle pere nr 130. Sealt plaanin 2011 võtta algmaterjali.

2010.a sain Norrast taas 5 mesilasema. Kaks ema andsin perele nii nagu eelmiselgi aastal, tehes noore pere. 3 ema vahetasin lihtsalt välja. Ühe emavahetus mesilastele ei meeldinud. Lisaks Norra emadele ostsin võrdluseks ja paljundamiseks 2 ema Austria Singeri mesilast. Ühe aasta põhjal ei saa veel järeldusi teha, aga sel aastal olid Austria emadega pered meekorjel veidi produktiivsemad. Ka ei tahtnud nad sülemleda, kuigi ka Norra emade järeltulijad on suhteliselt sülemlemiskaine käitumisega..

Kraini mesilane sobib meie kliimasse üldiselt hästi. Ta on kevadel pigem kiire arenguga. Sülemleda tahab minu tähelepanekute järgi keskelt läbi 10% peredest ja 5% sülemlebki, vaatamata mesiniku pingutustele. Samas on sülemlemine loomulik paljunemisviis ja ega seda lõpuni ära hoida ei saagi.

Tõuparandust tuleb kindlasti jätkata ja tegeleda sellega järjepidevalt, et suurendada Eesti mesinduse konkurentsivõimet.

Tugevaid mesilasperesid kõigile Eesti mesinikele soovides Aare Jõumees